

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968*

פרק א': פרשנות

1. לעגין חוק זה -

הגדרות

"הסכם בוררות" - הסכם בכתב למסור לבוררות סכסוך שנתגלע בין צדדים להסכם או שעשוי להתגלע ביניהם בעתיד, בין שנקוב בהסכם שמו של בורר ובין אם לאו;
"בורר" - בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, לרבות בורר מכריע ובורר חליף;
"פסק בוררות" - פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק ביניים;
"בית המשפט", חוץ מן האמור בסעיפים 5 ו-6 - בית המשפט המחוזי.

פרק ב': הסכם בוררות

2. רואים הסכם בוררות כמכיל את ההוראות שבתוספת ככל שהן נוגעות לענין, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

הוראות מכללא

3. אין תוקף להסכם בוררות בענין שאינו יכול לשמש נושא להסכם בין הצדדים.

סייג להסכם

4. הסכם בוררות וסמכותו של בורר על פיו כוחם יפה גם לגבי חליפיהם של הצדדים להסכם, וסמכותו של בורר על פי הסכם בוררות מוקנית גם לבורר חליף, והכל כשאין כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

חילופי צדדים ובוררים

5. (א) הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וביקש בעל-דין שהוא צד להסכם הבוררות לעכב את ההליכים בתובענה, יעכב בית המשפט את ההליכים בין הצדדים להסכם, ובלבד שהמבקש היה מוכן לעשות כל הדרוש לקיום הבוררות ולהמשכה ועדיין הוא מוכן לכך.

עיכוב הליכים בבית המשפט

(ב) בקשה לעיכוב הליכים יכול שתוגש בכתב ההגנה או בדרך אחרת, אך לא יאוחר מהיום שטען המבקש לראשונה לגופו של ענין התובענה.

(ג) בית המשפט רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות.

6. הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וחלה על הבוררות אמנה בין-לאומית שישראל צד לה והאמנה קובעת הוראות בענין עיכוב הליכים, ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף 5 בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.

עיכוב הליכים על פי אמנה בין-לאומית

7. (א) נקבע בהסכם בין הצדדים שהתחלת הליכי בוררות או סיומם תוך תקופה פלונית יהיו תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם ונתגלע סכסוך בין הצדדים, רשאי בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן, להאריך את התקופה, אף אם עברה, בתנאים שימצא לנכון.

סעד נגד הפקעת זכויות

(ב) החליט בית המשפט שסכסוך לא יידון בבוררות, אם לפי סעיף 5 או 6 ואם לפי סעיף 12(ב), בטלה כל תניה בהסכם בין הצדדים שעל פיה יהיו התחלת הליכי בוררות או סיומם תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם.

* נתקבל בכנסת ביום ה' באב תשכ"ח (30 ביולי 1968); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 717, תשכ"ז, עמ' 64.

פרק ג': מינוי בורר והעברת בורר מתפקידו

מינוי בורר
על ידי
בית המשפט

8. (א) נתגלע סכסוך בענין שהוסכם למסרו לבוררות ולא נתמנה בורר לפי ההסכם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, למנות את הבורר; בית המשפט רשאי לעשות כן בין שהבורר צריך היה להתמנות על ידי בעל-הדין או אחד מהם, ובין שצריך היה להתמנות על ידי הבוררים שנתמנו או על ידי צד שלישי.

(ב) לא ימנה בית המשפט בורר כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שהמבקש נתן לבעל-דינו הודעה בכתב כאמור להלן ולא נענה תוך שבעה ימים מהיום שנמסרה ההודעה:

(1) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, ינקוב המבקש בהודעה את שם הבורר שמינה וידרוש מבעל-הדין למנות בורר מצידו;

(2) בכל מקרה אחר יציע המבקש בהודעה בורר וידרוש מבעל-הדין להסכים למינויו.

(ג) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הצד שמינה בורר, למנות אותו בורר, או אדם אחר, כבורר יחיד.

מינוי בורר
יחיד על ידי
בית המשפט

9. נתמנה בורר גוסף או בורר מכריע, בין על פי הסכם הבוררות ובין על ידי בית המשפט, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין ועל אף האמור בהסכם הבוררות, למנות אותו בורר כבורר יחיד, אם ראה טעם מיוחד לכך למען קיום הבוררות או סיומה.

מעמד בורר
שנתמנה על ידי
בית המשפט

10. בורר או בורר יחיד שנתמנה על ידי בית המשפט, דינו כדין בורר שנתמנה על ידי צדדים להסכם בבוררות.

העברת בורר
מתפקידו

11. בית המשפט רשאי להעביר בורר מתפקידו באחד המקרים האלה:

(1) נתגלה שהבורר אינו ראוי לאמון הצדדים;

(2) התנהגותו של הבורר במהלך הבוררות גורמת לעיגול דין;

(3) נבצר מהבורר למלא את תפקידו.

מינוי בורר
חליף

12. (א) נתפנתה כהונתו של בורר, אם עקב התפטרותו או פטירתו ואם עקב העברתו מתפקידו, יחולו הוראות הסעיפים 8 עד 10 על מינויו של בורר חליף, והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) הועבר בורר מתפקידו, רשאי בית המשפט, במקום למנות בורר חליף, להחליט שהסכסוך שהוא נושא הבוררות לא יידון בבוררות, אם ראה טעם מיוחד לכך.

פרק ד': מהלך הבוררות

הזמנת עדים

13. (א) לבורר נתונה בבוררות אותה סמכות להזמין עדים למתן עדות או להמצאת מסמכים כפי שהיא נתונה לבית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו, והוא רשאי לפסוק להם שכר והוצאות.

(ב) עד המעיד בבוררות, חובותיו וחסינותיו יהיו כשל עד המעיד בבית המשפט.

(ג) עד שהוזמן על ידי בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת העד, לבטל את ההזמנה, אם ראה שהיא באה תוך שימוש לרעה בהליכי הבוררות.

14. עדותו של עד, לרבות עדותו של בעל-דין, תיגבה בשבועה או בהן צדק, אם לא הסכימו הבורר ובעל-הדין לגבות את העדות בלי שבועה ובלי הן צדק, ובלבד שלא יחייב עד להעיד בשבועה מקום שביית המשפט לא היה מחייבו לעשות כן.

דרכי גביית
עדות

15. (א) בעל דין שהוזמן כדין לישיבה פלוגית ולא התייצב, רשאי הבורר באותה ישיבה לדון בסכסוך בהעדרו; בעל-דין שנדרש לטעון טענותיו במועד שנקבע לכך ולא עשה כן, רשאי הבורר לפסוק בסכסוך בהעדרו.

דיון בהעדר
בעל-דין

(ב) פסק בוררות שניתן אחרי דיון שהתנהל בהעדר בעל-דין או בהעדר טענותיו, רשאי הבורר, על פי פניית בעל-דין שהובאה לפניו תוך שלושים יום מהיום שנמסר לו העתק הפסק, לבטלו ולחדש את הדיון, אם שוכנע שבעל-הדין נעדר או לא טען טענותיו מסיבה מוצדקת.

16. (א) בענינים הבאים נתונות לבית המשפט לגבי בוררות הסמכויות למתן סעד הנתו-
נות לו לגבי תובענה שהוגשה לפניו:

סמכויות-עזר
של בית המשפט

(1) הזמנת עדים, פסיקת שכרם והוצאותיהם;

(2) נקיטת אמצעי כפיה וענישה כלפי עד שלא נענה להזמנה של הבורר או של בית המשפט, או שסירב להעיד;

(3) גביית עדות מיד או מחוץ לתחום השיפוט;

(4) תחליף המצאה של הודעות או מסמכים לבעל-הדין;

(5) עיקול נכסים, עיכוב יציאה מן הארץ, ערובה להמצאת נכסים, מינוי כונס נכסים, צו עשה וצו לא תעשה.

(ב) בקשה למתן סעד לפי סעיף זה יכול שחוגש על ידי בעל-דין או על ידי הבורר; לא נתמנה עדיין בורר, רשאי בעל-דין להגיש את הבקשה לאחר שנתן לבעל-הדין האחר הודעה כאמור בסעיף 8(ב).

(ג) לענין סעיף קטן (א) דין מינוי בורר או מתן הודעה כאמור כדין הגשת תובענה לבית המשפט.

(ד) הוראות סעיף זה אינן בהן כדי לגרוע מסמכויות הבורר לפי הסכם הבוררות או לפי חוק זה.

17. (א) סעד שניתן לפי סעיף 16(א) יעמוד בתקפו, אם לא בוטל על-ידי בית המשפט, עד למתן פסק הבוררות, ורשאי הבורר בפסק הבוררות לעשותו, כולו או מקצתו, לסעד סופי.

הארכת של
סעד זמני

(ב) החלטת הבורר לפי סעיף קטן (א) דינה, פרט לערעור, כדין החלטת בית המשפט.

18. הגשת בקשה לבית המשפט בקשר לבוררות, אם על ידי בעל-דין ואם על ידי הבורר, אינן בה כדי לעכב את מהלך הבוררות, אלא אם הורה על כך בית המשפט או הבורר.

פניה לבית
המשפט אינה
מעכבת הדיון

19. (א) נקבעה בהסכם הבוררות או בחוק זה תקופה למתן פסק הבוררות או לפעולה אחרת של הבורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשה של בעל-דין או של הבורר, להאריך את התקופה מדי פעם לתקופה שיקבע, אף אם עברה התקופה הקודמת.

הארכת תקופות
לפעולות הבורר

(ב) בחישוב תקופה כאמור בסעיף קטן (א) לא יבוא במנין הזמן שבו עוכב מהלך הבוררות לפי סעיף 18 או לפי סעיף 33.

פרק ה': פסק הבוררות

צורת פסק בוררות
20. פסק הבוררות יהיה בכתב ויחתם על ידי הבורר בציון תאריך החתימה; בבוררות לפני בוררים אחדים, די בחתימת רובם אם צויין בפסק ששאר הבוררים אינם יכולים או אינם רוצים לחתום עליו.

דין פסק בוררות
21. בכפוף לסעיפים 24 עד 28 ובאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות, מחייב פסק בוררות את בעלי-הדין וחליפיהם כמעשה בית-דין.

תיקון פסק בוררות
22. (א) הבורר רשאי, על פי פניית בעל-דין ולאחר שניתנה לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, לתקן או להשלים את פסק הבוררות, אם היה לקוי באחד מאלה:

- (1) נפלה בפסק טעות סופר, פליטת קולמוס, השמטה, טעות בתיאור אדם או נכס, בתאריך, במספר, בחישוב וכיוצא באלה;
- (2) הפסק לקוי בענין שאינו נוגע לגוף הסכסוך;
- (3) אין בפסק הוראה כדבר תשלום ריבית;
- (4) אין בפסק הוראה כדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין.

(ב) לא ייזקק הבורר לפניה לפי סעיף קטן (א)(3) או (4) שהובאה לפניו כעבור שלוש יום מיום מתן פסק הבוררות, אם ניתן בפני הפונה, או מהיום שנמטר לפונה העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו.

(ג) הבורר יחליט בפניה לפי סעיף זה תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לבעלי-הדין האחרים הודעה עליה.

(ד) ליקויים כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2) רשאי בית המשפט לתקנם תוך כדי דיון בבקשה לאישור הפסק או לביטולו, אף אם לא היתה פניה לבורר או שהיתה פניה והבורר לא החליט בה.

אישור פסק בוררות
23. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, לאשר פסק בוררות; אושר הפסק – דינו לכל דבר, פרט לערעור, כדין פסק-דין של בית המשפט.

(ב) לא ייזקק בית המשפט להתנגדות לאישור פסק בוררות אלא בדרך בקשה לביטולו.

ביטול פסק בוררות
24. בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין (כחוק זה – בקשת ביטול), לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר, מאחת העילות האלה:

- (1) לא היה הסכם בוררות בר-תוקף;
- (2) הפסק ניתן על ידי בורר שלא נתמנה כדין;
- (3) הבורר פעל ללא סמכות או שחרג מהסמכויות הנתונות לו לפי הסכם הבוררות;
- (4) לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו;
- (5) הבורר לא הכריע באחד העניינים שנמסרו להכרעתו;
- (6) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לתת נימוקים לפסק והבורר לא עשה כן;
- (7) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין והבורר לא עשה כן;

- (8) הפסק גיתן לאחר שעברה התקופה לנתינתו;
 (9) תכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור;
 (10) קיימת עילה שעל פיה היה בית משפט מבטל פסק דין סופי שאין עליו ערעור עוד.

25. החליט בית המשפט להחזיר לבורר פסק בוררות, יפסוק הבורר תוך תקופה של שלושה חודשים מיום ההחלטה, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת. החזרת הפסק לבורר

26. (א) בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין. סייגים לביטול הפסק

(ב) לא יבטל בית המשפט את פסק הבוררות כולו, אם ניתן לבטלו בחלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר.

(ג) לא תישמע טענה של בעל-דין שפסק הבוררות ניתן שלא במועדו, אלא אם שמר לעצמו, בהודעה בכתב לבורר לפני מתן הפסק, את הזכות לטעון טענה זו.

27. (א) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה כעבור ארבעים וחמישה יום מיום נתן הפסק, אם ניתן בפני המבקש, או מהיום שנמסר למבקש, על ידי הבורר או על ידי בעל-דין, העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו; בית המשפט רשאי להאריך את התקופה האמורה, אף אם כבר עברה, מטעמים מיוחדים שיירשמו. המועד לבקשת ביטול

(ב) היתה פניה לבורר לפי סעיף 22, תתחיל התקופה של ארבעים וחמישה יום מהיום שהבורר החליט או צריך היה להחליט בפניה; ובבקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24 (10) – מהיום שנתגלו העובדות המשמשות יסוד לבקשה.

(ג) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה אחרי שפסק הבוררות אושר.

(ד) המועדים האמורים בסעיף קטן (א) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24 (1) והוראות סעיף קטן (ג) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24 (10).

28. הוגשה בקשת ביטול והיא נדחתה, יאשר בית המשפט את פסק הבוררות, אף אם לא הוגשה בקשה לאישור; דחה בית המשפט את בקשת הביטול בחלקה או שהשלים או תיקן את פסק הבוררות עקב הדיון בבקשה, יאשר את הפסק במידה שלא בוטל או כפי שהושלם או תוקן. בקשת ביטול ואישור הפסק

29. (א) משהוגשה בקשה לאישור פסק בוררות או לביטולו, רשאי בית המשפט להורות על עיקול נכסי בעל-הדין שנגדו ניתן הפסק, עיכוב יציאתו מן הארץ או מתן ערובה למילוי פסק הבוררות; הבקשה יכול שתהיה בעל-פה, ורשאי בית המשפט לפטור את המבקש ממתן ערובה. צו עיקול וכו'

(ב) הוראות כל חיקוק בדבר עיקול זמני, עיכוב יציאה מן הארץ ומתן ערובה יחולו על סעד לפי סעיף זה בשינויים המחוייבים.

פרק ו': חיובי הבורר ושכרו

30. בורר שהסכים למינויו חייב לנהוג כלפי בעל-הדין בנאמנות; מעל הבורר באמון שניתן בו, זכאי הנפגע, נוסף על כל תרופה לפי חוק זה, לפיצויים הניתנים בשל הפרת חוזה. אחריות הבורר

31. (א) בעלי-הדין חייבים לשלם לבורר את שכרו והוצאותיו (להלן ביחד – השכר), שכר הבורר בסכומים, בחלקים ובמועדים שקבע הבורר, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) בעלי-דין רשאי לשלם לבורר לחשבון שכרו כל סכום שבעל-דין אחר מפגר בתשלומו, ומשעשה כן זכאי הוא בכל עת לחזור על בעל-הדין האחר ולהיפרע ממנו מה ששילם.

32. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, להפחית שכר שקבע הבורר שלא על דעת בעלי-הדין, אם ראה שהשכר מוגזם, ורשאי הוא לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון השכר, והכל כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) לא ייוקק בית המשפט לבקשה להפחית שכר שהוגשה לפני מתן פסק הבוררות או אחרי עבור התקופה האמורה בסעיף 27(א).

33. (א) לא שולם לבורר שכרו, כולו או מקצתו, במועדו, רשאי הוא לעכב את המשך הדיון ואת מתן פסק הבוררות או מסירתו עד שישולם הסכום שבפיגור.

(ב) עשה הבורר כאמור בסעיף קטן (א) לגבי שכר שבעל-דין טוען שהוא מוגזם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, להורות לבורר להמשיך בדיון או לתת את פסק הבוררות או למסרו, הכל לפי הענין, בתנאי שהשכר, כולו או מקצתו, יופקד בבית המשפט או שהמבקש יתן ערובה לתשלומו.

34. בורר שהועבר מתפקידו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, לקבוע אם הוא זכאי לשכרו, כולו או מקצתו, אם לאו, ורשאי בית המשפט לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון שכרו.

35. בבקשה שהגיש אחד מבעלי-הדין לפי סעיפים 32, 33(ב) או 34 יהיה הבורר משיב ותינתן לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם.

פרק ז': הוראות שונות

36. דין המדינה לענין חוק זה כדין כל אדם, אולם הוראות החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל-דין), תשי"ח-1958¹, יחולו על בוררות שהמדינה צד לה.

37. הסמכויות הגתונות לבית המשפט לפי חוק זה נתונות גם לרשם בית המשפט בענינים אלה:

(1) סמכויות שרשם היה מוסמך להשתמש בהן אילו התביעה שבבוררות היתה תובענה שהוגשה לבית המשפט;

(2) מינוי בורר;

(3) הארכת מועדים לפי חוק זה;

(4) אישור פסק בוררות ומתן צו לפי סעיף 29, כשאין בקשה לביטול הפסק.

38. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור ברשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957²; החלטה של רשם לפי חוק זה ניתנת לערעור לפי סעיף 8(ב) ו-ד) לפקודת הרשמים, 1936³.

¹ ס"ח 251, תשי"ח, עמ' 118.

² ס"ח 233, תשי"ז, עמ' 148.

³ ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 623, עמ' 233; ס"ח 400, תשכ"ג, עמ' 122.

39. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע הגשת תובענה לבית המשפט על פי הזכויות והחייבים שנקבעו בפסק הדין לפי חוק זה או בהכרעה שניתנה על יסוד הסכם בעל-פה.

40. פקודת הבוררות 4 – בטלה.

ביטול

41. תחילתו של חוק זה ביום י"א בטבת תשכ"ט (1 בינואר 1969); אולם בוררות שהתחילה לפני תחילת חוק זה, אם על ידי מתן הודעה מבעל-דין למשנהו הדורשת ממנו למנות בורר או להסכים למינויו ואם על ידי הודעה לבורר הדורשת ממנו להתחיל לדון בסכסוך – יוסיף לחול עליה הדין הקודם.

תחילה והוראת-
מעבר

תוספת

(סעיף 2)

- א. הבוררות תהיה לפני בורר יחיד, אם לא נקבע מספר בוררים גדול יותר.
- ב. בבוררות לפני מספר זוגי של בוררים ימנו הבוררים, על פי דרישת אחד מהם, בורר נוסף; נתמנה בורר נוסף יהיה הוא יושב-ראש הבוררות.
- ג. בבוררות לפני מספר בלתי זוגי של בוררים יבחרו הבוררים מתוכם יושב-ראש.
- ד. יושב-ראש הבוררות רשאי לקבוע את מקום ישיבות הבוררות ומועדיהן ולהחליט בכל דבר הכרוך בסדרי ישיבות הבוררות.
- ה. החלטות הבוררים ופסק הבוררות יתקבלו ברוב דעות; באין רוב לפסק הבוררות הסופי, תכריע דעתו של היושב-ראש; בורר שנשאר במיעוט רשאי להביע דעתו החולקת בפסק הבוררות.
- ו. בבוררות שבה נתמנה בורר מכריע ייכנס אותו בורר לתפקידו לאחר שהבוררים האחרים, או אחד מהם, נתנו לו ולבעל-הדין הודעה בכתב שאין רוב לפסק הבוררות הסופי, ומשנכנס לתפקידו, יבוא הוא במקום הבוררים האחרים.
- ז. נכנס בורר לתפקידו כבורר נוסף, בורר מכריע או בורר חליף, תימשך הבוררות מהשלב שאליו הגיעה לפני כן, אם לא דרש הבורר לנהוג בדרך אחרת.
- ח. הבורר רשאי להורות לבעל-הדין להשיב לשאלונים, לגלות ולהמציא מסמכים ולעשות כל דבר אחר הכרוך בניהול הבוררות, כפי שרשאי היה לעשות בית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו.
- ט. ציווה הבורר על בעל-דין דבר הכרוך בניהול הבוררות, וללא סיבה מוצדקת לא מילא בעל-הדין אחרי הצו, רשאי הבורר, לאחר שהתרה בבעל-הדין, לדחות את התביעה, אם ניתן הצו נגד תובע, או למחוק את ההגנה ולפסוק בסכסוך כאילו לא התגונן הנתבע, אם ניתן הצו נגד נתבע.
- י. הבורר לא יקיים ישיבה בהעדר בעל-דין אלא אם הזהיר אותו, בכתב או בעל-פה, שידון באותה ישיבה בהעדרו אם לא יתייצב.
- יא. לפני שיגבה עדות, יזהיר הבורר את העד כי עליו להעיד אמת, שאם לא כן יהא צפוי לעונש הקבוע בחוק.

4 חוקי א"י, כרך א', פרק ו' עמ' 35.

יב. היתה הכרעת הסכסוך כרוכה בענין הטעון מומחיות, רשאי הבורר, בכל שלב משלבי הדין ולאחר שנתן לבעלי-הדין הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, להורות על מסירת הענין לחוות-דעתו של מומחה שימנה; עותק מחוות-הדעת של המומחה יימסר לבעלי-הדין והם רשאים להתנגד לה ולדרוש את חקירת המומחה כאילו היה עד מטעם הבורר; הבורר רשאי שלא לשמוע עדויות של מומחים אחרים לענין שהוא מסר למומחה, אם הודיע על כך מראש לבעלי-הדין ולא התנגדו.

יג. הבורר יעמיד את תיק הבוררות לרשות בעלי-הדין, בכל עת סבירה, לעיון ולהעתקה.

יד. הבורר יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה של הסכסוך ויפסוק לפי מיטב שפיטתו על פי החומר שבפניו; הבורר לא יהיה קשור בדין המהותי, כדיני הראיות או בסדרי הדין הנוהגים בבתי המשפט.

טו. על הבורר לתת את פסק הבוררות תוך שלושה חדשים מהיום שהתחיל לדון בסכסוך, או שנדרש להתחיל לדון בו על ידי הודעה בכתב של בעל-דין, הכל לפי המוקדם יותר, אולם רשאי הבורר להאריך את התקופה עד לשלושה חדשים נוספים.

טז. הבורר רשאי להביא שאלה משפטית המתעוררת במהלך הבוררות או את פסק הבוררות, כולו או מקצתו, לפני בית המשפט בדרך אבעיה לשם מתן חוות-דעת.

יז. הבורר רשאי לתת פסק הצהרתי, צו עשה או לא תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר שבית המשפט מוסמך לתתו, וכן רשאי הוא לתת פסק ביניים המכריע בנושא הבוררות חלקים חלקים.

יח. הבורר רשאי להורות בדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין, ובדבר שכר הבורר והוצאותיו, כולם או מקצתם, והוא רשאי להורות על הפקדת סכומים אלה או על מתן ערובה לתשלומם; לא הורה הבורר הוראה אחרת, חייבים בעלי-הדין לשלם לו את שכרו והוצאותיו חלק כחלק.

יט. על הבורר לשמור על תיק הבוררות שבע שנים לאחר גמר הבוררות.

כ. מסמך בענין הבוררות שנשלח לבורר או לבעל-דין בדואר רשום עם אישור מסירה, יראוהו כנמסר לנמען בתאריך הרשום באישור המסירה או באישור הסירוב לקבל את המסמך.

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה